תזריע ב

א. עה"פ "אשה כי תזריע וילדה זכר" ארז"ל [1] "אשה מזרעת תחלה יולדת זכר איש מזריע תחלה יולדת נקבה", ומביא אדה"ז [2] פי' "הפילסופים" ע"ז "לפי שאשה מזרעת תחלה הרי טיפת הזכר באה באחרונה ועילאה גבר משא"כ אם האיש מזריע תחלה כו' ".

אמנם אדה"ז כותב על פי' זה ש"באמת הוא דוחק גדול בפי' לשון אשה מזרעת תחלה דמשמע שממנה דוקא בא הזרעת הזכר ולא ע"י שהזכר מזריע לבסוף כו'. ועוד דארז"ל ספ"ג דנדה גבי דינה כתיב [3] בתו, בתו של יעקב וגבי השבטים כתיב [3] בני לאה כי אשה מזרעת תחלה כו' א"כ משמע שמזרע האשה דוקא נולד הזכר (וכ"ה במד"ר תזריע ס"פ י"ד הזכר מן ה־אשה כו' ע"ש)". ולכן מפרש "כפשוטו שאשה כי תזריע תלד היא ממש עי"ז זכר ולא כפי' הפילסופים מחמת שזרע הזכר בא לבסוף כו' ". עיי"ש.

והנה כיון שפי' הפילסופים הובא ע"י גדולי ישראל [4] (שהובאו כמ"פ בחסידות ו)אשר נתפשטו ברוב תפוצות ישראל [5], ובפרט שאדה"ז כאן גופא מביא פירושם (אף שמפרש אח"כ באו"א), צ"ל ש(גם לדעת אדה"ז) יש מקום לפי' זה במרז"ל אשה מזרעת תחלה כו' (דאל"כ לא הי' מביא פי־רושם כלל) — אלא שהפי' העיקרי ד"אשה מזרעת תחלה יולדת זכר" הוא "כפשוטו".

ב. ויובן זה בהקדים: זה ד"אשה מזרעת תחלה יולדת זכר" כו' משתלשל הוא (כמו כל ענייני עוה"ז) מענינו ב־רוחניות: "איש ואשה" זהו, כביכול, הקב"ה וכנס"י, וכאשר האשה מזרעת תחלה, היינו שבתחלה קדמה אתעדל"ת מלמטה למעלה ואח"כ נמשכת אתע־דל"ע, אזי "יולדת זכר", היינו אהבה רבה בחי' מי לי בשמים ועמך לא חפצתי [6] (משא"כ כאשר איש מזריע תחלה, היינו כשההתעוררות בנש"י נמשכת מבחי' אתעדל"ע בלי קדימת אתעדל"ת, אזי "יולדת נקבה", שהוא "קטנות האהבה — אהבה זוטא", ד־"נשים [7] דעתן קלה" [8]) [9].

---

1) נדה לא, סע"א. וש"נ.

2) לקו"ת ריש פרשתנו. אוה"ת כאן(: א) שיש עוד פי' ע"ד חכ' הטבע (מעין פילסופים) — הובא בבחיי כאן — וגם הוא מבואר ע"פ דא"ח. ב) ביאור מרז"ל (נדה עא, א. תקו"ז תכ"א) דאשה מזרעת תחלה — הוא ע"י שמשהא עצמו כו', עבודתו (עד שמקבל שכר ע"ז) ונאמר ע"ז לעשות בניו זכרים. — ולכאורה זהו ענין חדש (שנולד זכר — בתור שכר)).

3) בראשית מו, טו.

4) רבינו בחיי פרשתנו עה"פ.

5) ראה "היום יום" ו' שבט בשם אדה"ז. וכן הוא בס' שארית ישראל (להרה"צ כו' מוילדניק) דרוש לסוכות "בשם הריב"ש".

6) תהלים עג, כה.

7) קדושין פ, ב (בנוגע לפס"ד). וש"נ.

8) כ"ה בכ"מ *. ולכאורה כצ"ל, שהרי "דעתן" ל' יחיד. אבל בכ"מ הגירסא "קלות".

9) לקו"ת פרשתנו ד"ה שוש תשיש.

*) וראה בד"ה שברש"י קדושין שם

והטעם לזה הוא, לפי שהאתעדל"ע הנמשכת מצ"ע בלי אתעדל"ת הוא "רק מבחי' חיצוניות האור והחיות שמאיר א"ס ב"ה"[10], משא"כ כאשר האתעדל"ת קדמה תחלה "אזי נמשך האתעדל"ע מבחי' ומדרי' גבוה, מפנימית האור והחיות שמאיר א"ס ב"ה בכנס"י, ועי"ז יולדת זכר שיערה עליו רוח ממרום להיות האהבה בבחי' אהבה רבה כו' "[10].

ולכאורה: מכיון שהולדת האהבה שבבחי' "זכר" באה בפועל מן האתערותא דלעילא, וקדימת האתעדל"ת היא רק בכדי שתומשך אתעדל"ע זו מבחי' פנימיות האור, הרי נמצא לכאו' שהולדת הזכר באה לא מזרע האשה (כנס"י), כ"א מזרע האיש (אתערותא דלעילא שמהקב"ה), כשיטת הפילסופים, ואיך זה מתאים עם פי' אדה"ז דהולדת הזכר היא מזרע האשה עצמה?

והנה בפשטות יש לחלק דלפי' הפילסופים אין הולדת הזכר שייכת להאשה, אלא להאיש ד"עילאה גבר", משא"כ לפי הביאור בעבודת ה', הרי הולדת הזכר שהיא בחי' אהבה רבה הבאה מלמעלה, באה מצד אתערותא דלתתא שהיא היא המעוררת שיומשך מבחי' פנימיות האור, ועי"ז נולד בחי' אהבה רבה כנ"ל.

שה"ש ד"ה להבין ענין הטעם (כב, ב-ג). שרש מצות התפלה פ"מ (דרמ"צ קלו, ב ואילך).

10) לקו"ת פרשתנו שם (כ, ב).

(שלא שלטו בזה כ"כ ידים). וק"ל.

אמנם אי"ז מספיק[11], שהרי סו"ס הולדת ה"זכר" אינה מצד האשה (אתעדל"ת), עצמה אלא מהאיש (אתעדל"ע), כי האתעדל"ת היא רק סיבה בלבד שתהי' האתעדל"ע מבחי' פנימיות האור. אבל ההולדה היא מהאתעדל"ע, וכלשון הלקו"ת שם "ועי"ז יולדת זכר שיערה עליו רוח ממרום כו' " כנ"ל. והרי מדייק אדה"ז כמ"פ[12] בפי' (הפשוט ד)המרז"ל ש"מזרע האשה דוקא נולד הזכר" וכל' המדרש "הזכר מן האשה", וכפי שמסיים דלפי פירושו "לשון הפסוק ניחא כפשוטו שאשה כי תזריע תלד היא עי"ז ממש זכר".

ג. והנה דוגמת הפי' שבלקו"ת [אשר הולדת הזכר היא מהגילוי של"מעלה אלא שגילוי זה בא בסיבת קדימת האתעדל"ת] מפרש לכאו' גם בעוה"ח הקדוש[13] עה"פ וז"ל: "כנסת ישראל..נקראת אשה..אשה כי תזריע פי' הזרעת מצות ומעש"ט..וילדה זכר..היא בחי' עליונה מבחי' הנקבה..והודיע הכתוב כי אם כנס"י תזריע ודאי שתוליד הדרגות עליונות והוא מאמר רז"ל עוצם הפלגת הפלאות אשר

---

11) ראה אוה"ת פרשתנו (ח"ג) ע' תתיג: כשהנוקבא מזרעת תחלה נמשך יותר הטפה מעצמיות המוחין מכשאיש מזריע תחלה. ולפ"ז אולי הי' מקום לומר ש"אשה מזרעת תחלה" הוא רק סיבה ל"יולדת זכר", אבל מהמבואר בלקו"ת פרשתנו (יט, ד) "שהרי השפעתה (של האשה) הוא מבחי' חסד דוקא, לכן יולדת זכר שהוא מחסד" מובן כמ"ש בפנים.

12) בתחלת הפרשה.

13) הובא ונתבאר באוה"ת פרשתנו (ח"ב) ע' תצא ואילך. (ח"ג) ע' תתט ואילך.

יפליא ד' בביאת הגואל . . ויכוין להבדיל בין הגאולה העתידה לגאולה ש־עבר' של מצרים שהיו ישראל ערום וערי' . . ואותה גאולה . . לא עמד כי נחרב הבית וגלו . . ואין טובה זו בבחי' זכר אבל הגאולה העתידה לצד שעכ"פ תהי' באמצעות זכות ישראל . . תהי' הגאולה בבחי' זכר [14] ועמדה לנצח". והרי הגאולה העתידה תהי' מהקב"ה, ורק שתבוא בסיבת ו"באמצעות זכות ישראל" — דוגמת הפי' שבלקו"ת.

אמנם באמת ב' פי' אלו שבאוה"ח ושבלקו"ת הם ביאורים שונים. דהנה אי' בלקו"ת [15], שבחי' האתעדל"ע, ה־באה ע"י אתעדל"ת, עם היותה נעלית מבחי' האתעדל"ע הבאה מצד עצמה (שהאתעדל"ע שמצד עצמה היא מבחי' חיצוניות האור והבאה ע"י אתעדל"ת היא מבחי' פנימיות האור, כנ"ל), בכ"ז יש מעלה גם בהאתעדל"ע שמצ"ע על האתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת, שה־באה מלמעלה מצ"ע היא נמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כזו שאין את־עדל"ת מגעת שם, משא"כ האתעדל"ע הנמשכת ע"י קדימת האתעדל"ת, היא רק מבחי' כזו שהאתעדל"ת מגעת שם [אלא שיש בה מעלה, כי בבחי' זו עצמה היא מבחי' פנימיות כנ"ל, ולכן דוקא מצד זה יולדת זכר כנ"ל, משא"כ אתעדל"ע הא' אף שהיא מבחי' עליונה יותר, היא מבחי' חיצוניות].

ובהמשך הענין שם מבואר שיש בחינה ג' באתעדל"ע "והוא ג"כ האת־עדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת דהיינו שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל . . אלא שאעפ"כ אינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות במעשה התחתונים ש־כבר נשפע עליהם אתעדל"ע שלפי"ע אתעדל"ת אזי שורה ומתגלה ג"כ האת־עדל"ע שלמעלה מעלה מערך האת־עדל"ת כלל".

ומסיים שם [16] שג' בחינות אלו הן "קרוב" לענין ג' הזמנים דפסח ספה"ע ושבועות ד"פסח הי' בחי' דילוג וגילוי אתעדל"ע מעצמו . . ספה"ע הוא המ־שכת אתעדל"ע ע"י אתעדל"ת דזיכוך נה"ב . . ואח"כ ביום החמישים הוא גילוי שער הנ' שלמע' מאתעדל"ת, וזהו ביום השלישי בהיות הבקר . . שזהו ענין ביום השלישי יקימנו".

הרי מובן דהפי' שבאוה"ח והפי' שבלקו"ת הם פירושים שונים. לפי המבואר בלקו"ת — "יולדת זכר" היא בחי' אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת הנמשכת בספה"ע; ואילו לפירוש ה־אוה"ח ש"יולדת זכר" קאי על הגאולה העתידה — הבחינה ד"זכר", שייכת לאתעדל"ע הג' [17] בחי' "ביום השלישי" [בחגה"ש [18] ובעיקר לעתיד].

ד. העולה מכל הנ"ל, שבמרז"ל "אשה מזרעת תחלה יולדת זכר" מצינו

---

14) ראה גם אוה"ת שם (ח"א) ע' ע, ש"וילדה זכר קאי על משיח".

15) שה"ש כג, ד ואילך. וראה לקוטי לוי"צ למאמרז"ל ס"ע קח ואילך.

16) כה, ג.

17) ראה אוה"ת שם (ע' ע. תצה. ס"ע תתט) ש"וילדה זכר" (לפי פירוש זה) הוא המשכה מבחי' פנימיות עתיק.

18) ראה גם אוה"ת פרשתנו (ע' עב) ש"וילדה זכר" קאי על הגילוי דחגה"ש.

שני פירושים ובשניהם, ביאורים סותרים לכאו':

(א) במה ש"האשה מזרעת תחלה" (שאז יולדת זכר): אם ההולדה באה מזרע האשה, או שזרע האשה (את-עדל"ת) היא רק סיבה אשר האתעדל"ע תהי' מבחי' נעלית יותר.

(ב) בהבחינה ד"זכר" הנולד ע"י שה"אשה מזרעת תחלה": אם קאי על בחי' השייכת לנבראים, הגילוי הנמשך במ"ט ימי ספירה שהם מ"ט שערי בינה; או דקאי על בחי' שלמעלה משייכות לעולמות, גילוי שער הנו"ן שיתגלה בחגה"ש ובעיקר לע"ל.

וי"ל שב' ענינים אלו שייכים זל"ז: להביאור שהאתעדל"ת היא רק סיבה — עילוי בחי' ה"זכר" הוא רק מה שהוא מבחי' פנימיות, אבל יש לה ערך ושייכות לנבראים; אמנם כאשר כנס"י מתעלית למדרי' נעלית יותר, עד אשר ההולדה היא מזרע האשה — אזי "נולדת" מזה בחי' נעלית יותר, הפנימיות דבחי' שלמעלה משייכות לנבראים, וכדלקמן.

ה. ויובן כל זה בהקדים המעלה שבענין העבודה ("אשה מזרעת תחלה"), שא' הביאורים בזה הוא[19] לפי שע"י העבודה דוקא נשלמת הכוונה ד"נתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים"[20].

ופירוש הדבר: הכוונה ב"דירה ב-תחתונים" היא[21] ש"התחתונים" מצד ענינם הם יהיו דירה לו ית'[22], ולכן צריך שה"דירה" תיעשה ע"י העבודה דנש"י המלובשות בגופים, כי דוקא אז נעשים ה"תחתונים" דירה לו ית'. משא"כ אם ה"דירה" הייתה נעשית מצד הגילוי שמלמעלה הרי אז, התחתונים עצמם, מצד ענינם הם, לא נעשו דירה לו ית'[23].

ומאחר ש"הדירה בתחתונים" צריכה ליעשות ע"י עבודה דוקא, מוכרח לומר, שגם גילויים הכי נעלים, גם בחי' האור שלמעלה משייכות לנבראים, שאין בכח האתעדל"ת להגיע לשם, נמשכות הן ע"י עבודה[24]. שהרי ידוע[24] שפירוש דירה לו ית' היא

---

19) ראה ד"ה תקעו תרס"ז (בהמשך תרס"ו).

20) תנחומא נשא טז.

21) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 63 ס"ד בפי' הכתוב "וראו כל בשר גו' כי פי הוי' דיבר", ש"וראו כל בשר" יהי' לא (רק) מצד הגילוי דבחי' "פי הוי'" כ"א מצד הבשר גופא.

22) ועי"ז דוקא מתבטאת אמיתית הענין דאחדותו ית'. כי כל זמן שביטול הנבראים לאלקות הוא מצד שנרגש בהם אחדותו של הקב"ה ולא מצד הנבראים גופא, הרי אז — אף שהענין דאחדותו ית' נרגש בהנבראים, מ"מ, מכוון שהרגש זה אינו מצד הנבראים, הרי ענין הנבראים גופא הוא כעין סתירה לאחדותו ית'. משא"כ כשהביטול הוא מצד הנבראים גופא — בזה דוקא מתבטאת אמיתית הענין דאחדותו ית' (ראה לקו"ש ח"ד ע' 1335 (ובהערה). וראה גם לקמן הערה 25. וראה לקמן הערה 30).

23) ראה גם לקו"ש ח"ד פ' תבא, שבאם הבחינה שלמעלה משייכות לנבראים (שהיא העיקר) לא היתה נמשכת ע"י עבודה — הרי זה "נהמא דכסופא".

24) המשך תרס"ו בתחלתו (ס"ע ג).

דירה לעצמותו[25]. ואם נאמר שהנמשך ע"י העבודה היא רק בחי' שאתעדל"ת מגעת לשם, ואילו המשכת הבחינה שלמעלה מזה היא רק בדרך מתנה — יצא מזה, שכל ענין העבודה הוא רק הכנה וסיבה להמ"דירה", ואילו הדירה עצמה נעשית ע"י הגילוי מלמעלה. ומכיון שהדירה צריכה להיעשות ע"י עבודה — מוכרח, שהעבודה גם ממשכת הענינים שהאתעדל"ת אין בכחה להגיע לשם, עד להמשכת העצמות.

וכן מוכח גם מהמבואר בתניא[26] שהגילויים דלעתיד תלויים "במעשינו ועבודתינו כו' כי הגורם שכר המצוה היא המצוה בעצמה כי בעשייתה ממשיך כו' ". ומכיון שהגילויים דלעתיד הם הבחינה ד"ביום השלישי יקימנו", הרי מובן, שגם המשכת וגילוי בחינה זו נעשה ע"י עבודה.

ולכאו' אינו מובן: איך זה מתאים עם המובא לעיל מלקו"ת שע"י העבודה נמשך רק מבחי' שאתעדל"ת מגעת לשם, ואילו בחי' העליונה יותר נמשכה בדרך מתנה מלמעלה?

ו. והביאור בזה:

עוה"ז התחתון הוא "מלא קליפות וס"א שהן נגד ה' ממש"[27]. שמזה מובן, שעשיית הדירה בתחתונים היא [לא רק גילוי ההעלם שבעוה"ז, היינו שנאמר כי ע"י העבודה דתומ"צ מגלים את הטוב שבעוה"ז ועי"ז הוא נעשה דירה לו ית' — שהרי אין זה מספיק כלל, כיון שעוה"ז הוא מלא (היינו שהוא "כלי" ל)קליפות כנ"ל, כי אם] בדרך התחדשות בעוה"ז[28].

ומכיון שכח ההתחדשות הוא בעצמותו ית'*[28], ע"ד וכמו שהוא לבדו בכחו ויכלתו לחדש יש מאין[29] — מובן, דזה שישראל עושים דירה בתחתונים (בדרך התחדשות), הוא לפי שישראל וקוב"ה כולא חד. ולכן יש בהם כח העצמות[30] [אלא שכח זה כפי שהוא

---

25) ושני ענינים אלו — "דירה" [היינו לעצמותו], ו"בתחתונים" [היינו שהתחתונים יהיו דירה לו ית' מצד ענין התחתונים גופא] — הם תלויים זב"ז, כי כל בחי' גילוי מכיון שהוא מוגדר בגדר "אור", הרי מציאות ה"תחתונים" [שבהם "חשך כפול ומכופל" (תניא פל"ו)] היא הפכו. ובכדי שגם התחתונים יהיו דירה לו ית', הוא דוקא ע"י שהם נעשים דירה לעצמותו ית', שהוא כל יכול ונושא הפכים (ראה לקו"ש שבהערה 22).

26) רפל"ו.

27) תניא פל"ו.

28) ראה בכ"ז בארוכה לקו"ש ח"ו ע' 22 ואילך ובהנסמן שם.

*28) עדמש"נ: אין כל חדש תחת השמש (קהלת א, ט). וראה אוה"ת בראשית ע' 20, תתרס. ובכ"מ.

29) אגה"ק סימן כ (קל, ב) והטעם ע"ז מפני ש"אינו עלול מאיזה עילה שקדמה לו ח"ו ולכן הוא לבדו כו' " — והרי כל חידוש אמתי — אין לו עילה כו'.

30) ועד"ז הוא גם בנוגע להעולם, ש-בכדי שהעולם [מצד ענינו גופא] ייעשה דירה לו ית', הוא ע"י שמתגלה כח העצמות שבו, מה שאמתית מציאותו של יש הנברא הוא יש האמיתי — ראה ביאוה"ז בשלח ד"ה כגונא דלעילא קרוב לסופו (מג, ג ואילך). ובכ"מ. ובד"ה ולקחתם לכם תרס"א

נמשך בנשמות, הוא (בעיקר) לא לחדש יש מאין, אלא לעשות מה"יש" "אין").

ועפ"ז מובן מה שהעבודה דנש"י פועלת המשכת העצמות — אף ש־עבודת הנבראים מגעת רק עד בחי' שרש הנבראים — כי היות שבישראל ישנו כח העצמות, המתבטא בזה שב־כוחם להפוך את עוה"ז ה"מלא קליפות וסט"א" לקדושה, "התחדשות", לכן ע"י עבודה זו מתגלה כח העצמות שבהם, ומצד גילוי כח זה נעשית על ידם המשכת העצמות [31].

שאמיתית "מציאות היש דעולמות ונבראים הוא בחי' העצמות דא"ס ממש" *.

ומ"מ, ע"ז שהעולם נעשה דירה לו ית' מתבטאה אחדותו ית' הבלתי מוגבלת (ראה לעיל הערה 22) — כי זה גופא ש"מציאות היש דעולמות ונבראים הוא בחי' העצמות" הוא [לא לפי שענין ודרגת העולמות שייך לזה, כי אם] לפי שעצמותו ית' הוא כל יכול וגם הפכים, שלכן: ענין האחדות כמו שהוא מצד עצמותו ית' הוא, שגם מציאות היש דעולמות [שמצד ענין ה"גדרים" (דבחי' הגילויים) הוא מציאות הפכית מ־אלקות] הוא מיוחד עמו ית'.

31) ראה גם ד"ה תקען שם (ע' שנה): שהנשמות מושרשות בבחי' עצמות אוא"ס

---

*) אלא ש(גילוי) כח העצמות שבעולם אינו ככח העצמות שבישראל (שלכן גם לע"ל כשתושלם הכוונה ד"דירה בתחתונים" יהיו ישראל מובדלים מן (אומות) העולם, וכמ"ש ועמדו זרים וגו', וראה תניא ספל"ו. אוה"ת סוכות ע' א'תשסז. המשך תרס"ו ריש ע' ע), כי זה מה שהמציאות דעולמות הוא העצמות — הכוונה בזה היא, שהעצמות "הוא המהוה אותם . . ומבלעדו אין שום מציאות כלל וכלל" (ד"ה ולקחתם שם), משא"כ בישראל — מציאותם גופא הוא, כביכול, העצמות. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 177 ואילך.

בסגנון אחר: ענין זה שהאתעדל"ת מגעת רק עד בחי' השייכת לנבראים, הוא מצד ענין הנבראים, אתערותא דלתתא

[וזהו שמבואר בלקו"ת, שבחי' את־עדל"ע הג' היא בדרך מתנה — כי "אתעדל"ת" כמו שהיא בבחי' "תתא" [הנבדל מ"עילא"], אינה מגיעה רק עד שרש הנבראים, והבחינות שלמעלה מזה, המשכתן היא רק בדרך מתנה],

אבל מצד כח העצמות שבישראל, המתגלה ע"י עבודתם בבירור וזיכוך עוה"ז החומרי — גם המשכת הבחי' שלמעלה משייכות לעולמות, ועד ל־המשכת העצמות, היא מצד עבודתם גופא. דמכיון שע"י עבודתם בבירור העולם מתגלה כח העצמות שבהם, הרי ע"ז גופא נעשה העולם דירה לו ית', לו לעצמותו.

ז. והנה אע"פ שעשיית הדירה היא מצד כח העצמות שיש בישראל, מ"מ היות כי הכוונה דדירה בתחתונים היא שהתחתונים יהפכו לדירה לו ית' מצד ענינם הם, לכן מוכרח שעשיית הדירה תהי' באופן כזה שיורגש שהיא נעשית [לא מצד כח העצמות שבישראל, אלא] מצד כחם של הנשמות גופא, עבודה בכח עצמו.

ולכן: תחילת ההמשכה הבאה ע"י העבודה היא מבחי' שרש הנבראים, מקום שאתעדל"ת מגעת לשם. אבל

כו' ומשם נמשך הכח כו' לחדש דבר בענין הבירורים, וכמו"כ בחי' התחדשות להמשיך בחי' אור חדש מבחי' עצמות א"ס להיות לו ית' לעצומ"ה מש"ש כבי' דירה בתחתונים.

לאחרי קדימת האתעדל"ת והאתעדל"ע שבאה על ידה, היינו: לאחרי שנשלם כל השייך לעבודת הנבראים (הן ה־עבודה והן ההמשכה שע"י), אזי מת־גלה ה"פנימיות" שבעבודה זו, היינו: כח העצמות שישנו בהעבודה דישראל (מצד זה שישראל וקוב"ה כולא חד) [32], ובמילא נמשך אז גם בחי' האור שאין אתעדל"ת מגעת לשם [33], עד להמשכת העצמות.

ח. עפ"י כהנ"ל יובנו ב' הביאורים בבחי' ה"זכר" הנולד ע"י ש"אשה מז־רעת תחלה" (אם זכר הוא בחי' ה־שייכת לנבראים, אתעדל"ע הב' — כהמבואר בלקו"ת; או דקאי על הבחי' שלמעלה מעולמות, שבעיקר יתגלה לעת"ל — כמבואר באוה"ח); ושייכותם להענין — איך היא ההולדה הנעשית ע"י ש"אשה מזרעת תחלה" (אם היא באה מזרע האשה גופא; או שזהו רק סיבה):

כאשר זרע האשה היא רק סיבה וכפירוש הפילסופים,

וברוחניות הוא: שהעבודה דכנס"י וההמשכה מלמעלה הם כאילו שני דברים [כי עדיין לא נתגלה הענין דישראל וקוב"ה כולא חד], ורק שה־עבודה דכנס"י היא סיבה שהאתעדל"ע תהי' (בתגבורת [34], היינו) מבחי' פני־מיות האור,

אזי, הבחינה הנולדת מזה היא בחינה כזו שבערך הנבראים, כי אחרי שעבודה דכנס"י היא ענין של "את־ערותא דלתתא" (היינו: "תתא" שהוא נבדל מ"לעילא"), הרי א"א לנבראים להגיע רק עד שרשם ומקורם — בחי' אתעדל"ע הנמשכת בספה"ע;

אבל לאחרי גמר העבודה, כאשר מתגלה בכנס"י שישראל וקוב"ה כולא חד, אשר אז גם ההמשכה שלמעלה מתייחסת לישראל עצמם, שמזה מש־תלשל גם למטה באיש ואשה גשמיים — כפי' אדה"ז,

אזי, ההמשכה שלמעלה היא בחי' אתעדל"ע הג' שלמעלה משייכות ל־נבראים, הגילוי דשער הנו"ן, בחינת ביום השלישי יקימנו.

ט. עפ"י כהנ"ל תתבאר גם השיי־

---

32) ומ"מ יש בזה העילוי שבעבודה בכח עצמו — לפי שענין זה [מה ש"ישראל וקוב"ה כולא חד"] הוא בהעלם מצד עצמו וגילוי כח העצמות שבישראל בא ע"י שלי־מות עבודתם — אתערותא דלתתא והאת־עדל"ע שעל ידה.

[ובדוגמת המבואר לעיל הערה 30, שע"ז שהעולם נעשה דירה לו ית' מתבטאת אחדותו ית' הבלתי מוגבלת — אף שזה נעשה ע"י גילוי כח העצמות שבעולם — שזהו דוקא, לפי שהעולם מצד עצמו (טרם העבודה) הוא בחי' העלם, וגילוי כח העצמות שבו נעשה אח"כ ע"י העבודה]. ולהעיר מהמבואר ב־המשך תרס"ו ס"ע שפ ואילך.

33) עפ"ז י"ל שהמבואר בנוגע לאת־עדל"ע הג' שהיא בדרך מתנה (לקו"ת שה"ש שם) דאי לאו דעביד לי' נייחא לנפשי' לא יהיב לי' מתנתא (המשך תרס"ו ע' קלא. ד"ה ועתה אם תש"ה פ"כ) — הכוונה בזה שע"י שעביד "נייחא לנפשי'" (של הנותן), הוא מתעלה להיות במדרי' הנותן, והיינו גילוי כח העצמות שבנשמות.

34) וכדוגמת "עילאה (זרע האיש) גבר־שע"י קדימת האשה.

כות דפרשת תזריע לענין „ספה"ע"[35] (אשר ברוב השנים קוראין אותה בזמן זה):

והביאור בזה: בספה"ע נאמר[36] „תספרו חמישים יום", ומבואר ב־לקו"ת[37] דאף ש„אין סופרין רק מ"ט ימים שהם המשכות מ"ט שערי בינה . . ויום החמישים אין סופרין בשבו־עות והיינו כי לשם אין מגיע כלל מעשה התחתונים ואין בנו כח להמשיכו ע"י ספירה אלא הוא נמשך מאליו וממילא בלי ספירה שלנו . . עכ"ז אינו נמשך אלא בהקדים תחלה ספירת העומר מ"ט ימים . . ולכן נאמר תספרו חמישים יום כו' שמעלה עלינו הכתוב כאלו המשכנו יום החמישים". וזוהי השייכות של „אשה כי תזריע וילדה זכר" לימי הספירה — כי ב־„ילדה זכר" שני ענינים אלו: בתחלה — בחי' הזכר הנולד מ„אשה כי תז־ריע" היא בחי' מ"ט שערי בינה; ואח"כ — הולדת הזכר שהיא בחינה נעלית יותר, שער הנו"ן. וגם הולדה זו באה מ„אשה כי תזריע", וכנ"ל מלקו"ת „שמעלה עלינו הכתוב כאילו המשכנו יום החמישים", כי ישראל וקוב"ה כולא חד[38].

(משיחת ש"פ תזריע, תשכ"ה)

---

35) ראה של"ה חלק תושב"כ ר"פ וישב.

36) אמור כג, טז.

37) שה"ש לה, ג.

38) **להעיר מהמבואר בלקו"ש חי"ו שם** הערה 73 בפירוש מחז"ל „מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במע"ב", שהפי' ד„שותף במע"ב" הוא מה שישראל מחדש במע"ב, ומה שאמרו (רק) „מעלה עליו הכתוב" הוא לפי שהכת לחידוש זה בא מעצמותו ית'.